

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/24/324

BERAADSLAGING NR. 24/154 VAN 1 OKTOBER 2024 OVER DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSgegevens AAN HET STEUNPUNT WERK (KU LEUVEN) EN HET DEPARTEMENT WERK EN SOCIALE ECONOMIE (VLAAMSE OVERHEID) VOOR HET MONITOREN VAN DE EINDELOOPBAAN

Gelet op de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, in het bijzonder de artikelen 5 en 15;

Gelet op de aanvraag van het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie;

Gelet op het verslag van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

A. ONDERWERP

1. Met het oog op het monitoren van de eindeloopbaan willen het Steunpunt Werk (KU Leuven) en het Departement Werk en Sociale Economie (Vlaamse Overheid) in het kader van een samenwerkingsverband opnieuw¹ gebruik maken van gepseudonimiseerde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming. De beide organisaties beogen daarbij in het bijzonder het opvolgen van de uittredeleeftijden en het analyseren van de uitredetrajecten.
2. Van de personen tussen 50 en 69 jaar die volgens de nomenclatuurcode “werkend” waren op 31 december 2017 en/of 31 december 2018 en/of 31 december 2019 en/of 31 december 2020 en/of 31 december 2021 zouden de volgende persoonsgegevens worden verwerkt (situatie op 31 december van de jaren 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022): het geslacht, de leeftijd (in jaren), het gewest van de woonplaats, het wel/niet overleden zijn, de socio-economische positie, de NACE-sectorcode, het paritair (sub)comité, de sector (privaat/publiek), de werknemersklasse, het arbeidsregime, het wel/niet combineren van werk met bepaalde hoedanigheden (pensioentrekkende, gekend bij een verzekeringsinstelling, in invaliditeit, krijgt een uitkering omwille van beroepsziekte of arbeidsongeval, krijgt een tegemoetkoming voor personen met een handicap, krijgt leefloon of financiële hulp), het wel/niet in deeltijdse loopbaanonderbreking of deeltijds tijdskrediet zijn, het wel/niet vrijgesteld zijn als oudere werkzoekende en het gemiddeld bruto dagloon (in decielen).

---

¹ De organisaties kunnen reeds voor *dezelfde doeleinden* gebruik maken van *dezelfde categorieën persoonsgegevens* volgens de beraadslaging nr. 20/062 van 7 april 2020 van het informatieveiligheidscomité.

3. Het onderzoek van het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie wordt verwezenlijkt in twee fases. In de eerste fase maakt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid gepseudonimiseerde persoonsgegevens van een deel van de doelgroep (een steekproef van ongeveer tienduizend records) aan de onderzoekers over, met het oog op het ontwikkelen van toepassingen. In de tweede fase hebben de onderzoekers toegang tot dezelfde types gepseudonimiseerde persoonsgegevens van de volledige doelgroep (een totale populatie van anderhalf tot twee miljoen personen) in de lokalen van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op een beveiligde computer en onder permanent toezicht, om er hun eerder gecreëerde toepassingen uit te voeren en kunnen ze de resultaten van hun acties uitsluitend in de vorm van louter anonieme gegevens buiten het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid brengen (daartoe voert de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid vooraf een *small cell* risico-analyse uit).
4. Daarnaast zou een gescrambelde versie van de persoonsgegevens gecreëerd worden en aan de onderzoekers meegedeeld worden. Het gaat om een derde dataset (naast de eerste set van gegevens van de steekproef en de tweede set van gegevens van de volledige doelgroep). Scrambelen is een techniek waarbij reële data worden vervangen door data die geen werkelijke situatie meer voorstellen. Reële waarden kunnen vervangen worden door fictieve waarden of er kan een omwisseling van waarden gebeuren (bijvoorbeeld de vervanging van de woonplaats Antwerpen door de woonplaats Hasselt). Er kunnen ook bepaalde voorwaarden worden opgelegd (bijvoorbeeld dat waarden binnen een bepaalde range moeten blijven, dat bepaalde waarden niet mogen voorkomen,...). Er kunnen ook voorwaarden inzake de relatie tussen bepaalde variabelen worden opgelegd zodat bepaalde verbanden bewaard blijven (bijvoorbeeld dat een waarde X van variabele A altijd samengaat met een waarde Y van variabele B).
5. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wil met deze mededeling de techniek van het scrambelen testen en praktijkervaring opdoen. De organisatie ontwikkelt momenteel een systeem van scrambelen en wil er in de toekomst frequent gebruik van maken. De werkwijze met de twee fases kent immers een tekortkoming: in de relatief kleine steekproef van de eerste fase zijn niet steeds alle mogelijke situaties of categorieën terug te vinden (vooral de zeldzame ontbreken soms). Zo ontwikkelen onderzoekers toepassingen die niet alle situaties of categorieën dekken en moeten zij die toepassingen in de tweede fase corrigeren op basis van hun vaststellingen in de populatiebestanden. Daarbij kan scrambelen mogelijk een oplossing bieden: er kunnen grotere bestanden worden meegedeeld zodat bepaalde zeldzame situaties of categorieën wel aanwezig zijn maar weergegeven worden door middel van data die geen reële situatie voorstellen. De gescrambelde informatie biedt bijgevolg ook voor de onderzoekers een toegevoegde waarde.
6. De onderzoekers gaan ten slotte over tot het analyseren van de ter beschikking gestelde informatie en het publiceren van hun bevindingen in louter anonieme vorm. De informatie uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming wordt uitsluitend aangewend voor het verwezenlijken van het hogervermeld onderzoek. De onderzoekers houden de (in de eerste fase van het onderzoek ontvangen) gepseudonimiseerde persoonsgegevens gedurende zes jaar bij en vernietigen ze daarna.

B. BEHANDELING

Bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité

7. Krachtens artikel 5 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van Sociale Zekerheid* verzamelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid persoonsgegevens bij de instellingen van sociale zekerheid, slaat ze op, voegt ze samen en deelt ze mee aan personen die ze nodig hebben voor het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming.
8. Krachtens artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van Sociale Zekerheid* vergt elke mededeling van persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of een andere instelling van sociale zekerheid een voorafgaande beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité.

Rechtmatigheid van de verwerking

9. Krachtens artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de vermelde voorwaarden is vervuld.
10. De mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie, is rechtmatig vermits ze, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, e), noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, namelijk het monitoren van de eindeloopbaan.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

11. Krachtens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (*doelbinding*), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (*minimale gegevensverwerking*), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (*opslagbeperking*) en moeten ze worden verwerkt met behulp van passende technische of organisatorische maatregelen zodat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (*integriteit en vertrouwelijkheid*).

Doelbinding

12. De verwerking van de hogervermelde gepseudonimiseerde persoonsgegevens door het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie beoogt een gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het monitoren van de eindloopbaan, door het opvolgen van de uittredeleeftijden en het analyseren van de uitredetrajecten.

Minimale gegevensverwerking

13. De onderzoekers kunnen het doeleinde niet verwezenlijken met anonieme gegevens daar zij de situatie van individuele personen gedurende enige tijd moeten kunnen opvolgen. Zij verbinden er zich contractueel toe om alle mogelijke middelen in te zetten om te vermijden dat de identiteit van de betrokkenen zou worden achterhaald. Het is hun in elk geval verboden om handelingen te stellen die ertoe strekken om de gepseudonimiseerde persoonsgegevens in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten.
14. Het informatieveiligheidscomité neemt er kennis van dat de onderzoekers in de eerste fase gepseudonimiseerde persoonsgegevens van een steekproef van de populatie (ongeveer tienduizend records) ontvangen en de door hen ontwikkelde toepassingen in de tweede fase toepassen op de gepseudonimiseerde persoonsgegevens van de volledige populatie (anderhalf tot twee miljoen personen) bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, waarna ze uitsluitend kunnen beschikken over anonieme gegevens.
15. De door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid mee te delen gepseudonimiseerde persoonsgegevens zijn, uitgaande van het voormelde doeleinde, relevant en niet overmatig. Ze kunnen enkel aan de hand van een uniek betekenisloos volgnummer in verband worden gebracht met een geïdentificeerde of identificeerbare persoon. De eigenlijke persoonskenmerken worden beperkt en doorgaans in klassen meegedeeld. Bedragen worden ingedeeld in aangepaste klassen.
16. De leeftijd, de aanduiding van het wel/niet overleden zijn, de socio-economische positie en het wel of niet werken als pensioentrekkende zijn nodig voor het afbakenen van de uittrede bij de vijftigplussers en voor het berekenen van de gemiddelde uittredeleeftijd in deze groep (daartoe is overigens de exacte leeftijd in jaren vereist). De socio-economische positie biedt bovendien de mogelijkheid om na te gaan via welk statuut de uittrede de arbeidsmarkt verlaten. De woonplaats per gewest is noodzakelijk om de uittredeleeftijd te berekenen voor de verschillende gewesten en voor het monitoren en analyseren van de Vlaamse arbeidsmarkt en de benchmarking met de andere gewesten.
17. De bijkomende posities geven de onderzoekers een gedetailleerd zicht op de arbeidsmarktpositie van de uittrede vóór hun uittrede uit de arbeidsmarkt. Ze maken het mogelijk om na te gaan of personen in deze arbeidsmarktposities een vervroegde uittrede uit de arbeidsmarkt kennen. De kenmerken van de tewerkstelling (arbeidsregime, sector, paritair comité, werknemersklasse en dagloon) en het geslacht bieden de onderzoekers de mogelijkheid om de uittredeleeftijd te berekenen voor enkele subgroepen. Deze elementen kunnen mee helpen verklaren waarom personen later of vroeger dan gemiddeld de arbeidsmarkt verlaten.

Opslagbeperking

18. De gepseudonimiseerde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming die werden ontvangen in de eerste fase van het onderzoek worden door de onderzoekers van het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie vernietigd zodra ze niet meer noodzakelijk zijn met het oog op het verwezenlijken van het hogervermelde doeleinde (het monitoren van de eindeloopbaan) en ten laatste op 31 december 2030. Deze bewaarduur kan in voorkomend geval enkel worden verlengd door middel van een nieuwe beraadslaging van het informatieveiligheidscomité. Voor het overige beschikken de onderzoekers slechts over anonieme gegevens en gescrembelde gegevens.

Integriteit en vertrouwelijkheid

19. De aanvrager stelt alles in het werk om te vermijden dat de betrokkenen kunnen worden geïdentificeerd en onthoudt zich alleszins van elke poging om de in de eerste fase van het onderzoek van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verkregen gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens. Hij deelt die gepseudonimiseerde persoonsgegevens daarenboven in geen geval mee aan derden. Voorts publiceert hij de resultaten van de door hem uitgevoerde verwerking uitsluitend in een vorm die geen enkele mogelijkheid meer biedt om de betrokken sociaal verzekerden alsnog te (her)identificeren.
20. Het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie stellen zich voor als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor het verwerken van de persoonsgegevens die in uitvoering van deze beraadslaging aan hen ter beschikking worden gesteld. De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is weliswaar een voorstander van de aanduiding van één enkele verwerkingsverantwoordelijke, omwille van de responsabilisering en de transparantie, maar kan in dit geval uitzonderlijk aanvaarden dat er twee verwerkingsverantwoordelijken zijn, voor zover elk van hen ten opzichte van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid de contractuele verplichting aangaat om hoofdelijk aansprakelijk te zijn voor de naleving van alle geldende verplichtingen voor de gehele verwerking, in het bijzonder de verplichtingen voortvloeiend uit de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*, uit de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en uit de met de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid gesloten overeenkomst. Elk van de beide verwerkingsverantwoordelijken kan dus afzonderlijk worden aangesproken voor het naleven van het geheel van de hogervermelde verplichtingen voor de gehele verwerking, ook indien overeenkomstig een onderlinge overeenkomst een verantwoordelijkheidsverdeling of taakverdeling wordt vastgelegd of in de feiten een dergelijke verdeling zou plaatsvinden.

21. Bij de verwerking van de persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming houden de onderzoekers van het Steunpunt Werk en het Departement Werk en Sociale Economie rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Om deze redenen besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de beschreven mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het Steunpunt Werk (KU Leuven) en het Departement Werk en Sociale Economie (Vlaamse Overheid) met het oog op het monitoren van de eindeloopbaan, zoals in deze beraadslaging beschreven, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de persoonsgegevensbescherming.

Deze beraadslaging treedt in werking op 16 oktober 2024.

Michel DENEYER
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).